

Марія ДЕБИЧ

доктор педагогічних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник
відділу політики і врядування у вищій освіті,
Інститут вищої освіти НАПН України
ORCID 0000-0002-5999-3989

Ключові слова: стратегія інтернаціоналізації вищої освіти, забезпечення якості вищої освіти, Національне агентство із забезпечення якості, оцінювання якості вищої освіти.

У статті проаналізовано нормативно-правову основу забезпечення якості вищої освіти національного та європейського рівнів. Рушійною силою забезпечення якості вищої освіти на національному рівні є Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Участь Національного агентства у міжнародних проєктах та членство у Міжнародній мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти свідчить про інтернаціоналізацію системи забезпечення якості України. Залучення міжнародних компаній (роботодавців) до акредитації освітніх програм сприяє підвищенню якості отриманої освіти та конкурентоспроможності українських фахівців на міжнародному ринку праці.

УДК 140.8+37.01(207+477)

DOI 10.31392/NPU-VOV.2020.2(77).12

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ГЛОБАЛЬНА ТЕНДЕНЦІЯ

© Дебич М., 2020

З'ясовано, що агентства із забезпечення якості вищої освіти європейських країн – лідерів у галузі міжнародної освіти (Велика Британія, Німеччина, Франція) проводять міжнародні акредитації та мають міжнародних експертів у своєму складі. Членство у міжнародних та регіональних мережах із забезпечення якості сприяє розвитку культури якості у вищій освіті в міжнародному вимірі, обміну досвідом, кращих практик та інтернаціоналізації систем забезпечення якості вищої освіти.

Постановка проблеми та її актуальність. Протягом останніх 20 років основною місією Болонського процесу та головною метою структурних реформ є забезпечення й покращення якості та відповідність навчання й викладання. На конференції міністрів, відповідальних за вищу освіту (Париж, 2018), відзначено значні досягнення Болонського процесу за 20 років: широкомасштабна студентська мобіль-

ність, покращення порівнюваності та прозорості систем вищої освіти, підвищення якості й привабливості вищої освіти. «Забезпечення якості є ключовим у розвитку взаємної довіри, а також підвищенні мобільності та справедливого визнання кваліфікацій і періодів навчання в усьому Європейському просторі вищої освіти (ЄПВО). Таким чином, ми визнаємо прогрес, якого було досягнуто в запровадженні «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у ЄПВО» у національні та інституційні практики більшості країн, і ми зобов'язуємось усунути перешкоди, що залишаються, щодо їх запровадження у національні законодавства і правила» [6].

Водночас інтернаціоналізація вищої освіти, як явище та як процес, що впливає на розвиток вищої освіти у світі, стала одним із найважливіших напрямів освітньої політики.

Інтернаціоналізація є предметом глобального інтересу та всесвітнього географічного охоплення, включно з Україною. Для того щоб розробити та реалізувати національну стратегію інтернаціоналізації вищої освіти України, необхідно враховувати тенденції і закономірності на міжнародному ринку освітніх послуг: а) збільшення кількості закладів, які надають транскордонну освіту, та поява нових учасників на ринку освітніх послуг; б) комерціалізація освітніх послуг; в) комодифікація вищої освіти; г) глобальна конкуренція за залучення студентів і фахівців; д) регіональні особливості інтернаціоналізації; е) врахування місцевого контексту і культурних особливостей при включенні в глобальні транскордонні процеси; є) інтернаціоналізація наукових досліджень [2].

Метою статті є проаналізувати міжнародну діяльність агентств із забезпечення якості європейських країн – лідерів міжнародної освіти (Великої Британії, Німеччини, Франції), які входять до Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, та України.

У законі України «Про вищу освіту» (2014) визначено підготовку «конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного роз-

витку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях» основним пріоритетом розвитку вищої освіти. Серед основних принципів державної політики у сфері вищої освіти Закон визначає: сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя; доступність вищої освіти; міжнародну інтеграцію та інтеграцію системи вищої освіти України у ЄПВО, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи [3].

У Стратегії Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до 2022 р. зазначено, що рушійною силою забезпечення якості вищої освіти має стати Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство), яке є незалежним постійно діючим колегіальним органом і створення якого передбачено Законом України «Про вищу освіту» (2014). Перший склад Національного агентства було обрано у 2015 р. У 2018 р. відбулося перезавантаження Національного агентства Законом України «Про освіту» (2017). Наприкінці лютого 2019 р. Національне агентство офіційно розпочало свою діяльність, обрало Голову Секретаріату і приступило до відбору та призначення його працівників.

Однією із стратегічних цілей Національного агентства є інтернаціоналізація вищої освіти України загалом та діяльності Національного агентства зокрема. Досягнення цієї цілі реалізується за кількома напрямками. Національне агентство під час розробки Положення про акредитацію освітніх програм і критеріїв їхнього оцінювання ставило за мету забезпечити повну відповідність «Європейським стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG–2015), які детально описують процедури внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості [7].

Національне агентство бере активну участь у міжнародних проєктах та співпрацює із європейськими агентствами. Проєкт «Імплементация системи забезпе-

чення якості освіти через співробітництво університету – бізнесу – уряду в закладах вищої освіти» (EDUQAS) має на меті впровадити системи забезпечення якості освіти шляхом розроблення ефективних внутрішніх стандартів якості, що сприятимуть підвищенню можливостей працевлаштування студентів університетів країн-партнерів проекту: Болгарії, Казахстану, Латвії, Румунії, України, Франції, Швеції. Внутрішня система контролю якості ґрунтується на аналізі потреб і можливостей закладів вищої освіти, досвіді та кращих практиках забезпечення якості вищої освіти у країнах – учасницях Болонського процесу [5].

Проблемні питання акредитації PhD програм та польський досвід щодо оцінювання докторських шкіл обговорили під час польсько-українського семінару «Польсько-українська співпраця Агентств із забезпечення якості при підготовці здобувачів ступеню Доктор філософії (Polish-Ukrainian Cooperation of the QA Agencies in Higher Education and Doctoral Training). Підписано двосторонній меморандум про співробітництво між Національним агентством та польською Комісією оцінювання науки.

Національне агентство, як виконавець європейського проекту ЕРАЗМУС+ EDUQAS, приділяє велику увагу формуванню мережі зацікавлених сторін та їх залученню до роботи в експертних групах щодо оцінювання якості вищої освіти.

Найбільш впливовою та масштабною подією з питань якості вищої освіти у Європі є щорічний Європейський форум забезпечення якості (European Quality Assurance Forum, EQAF), що проводиться групою Є4 (Європейська асоціація університетів, Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти, Європейська асоціація закладів вищої освіти, Європейський союз студентів) вже 14 років поспіль [4].

Цей форум є платформою для дискусій, професійного розвитку та обміну досвідом між основними зацікавленими сторонами забезпечення якості вищої освіти. EQAF–2019 відбувся 21–23 листопада у Берліні на базі Технічного університету (Technische Universität Berlin) та об'єднав близько 500 учасників із 59 країн світу. Основними те-

мами форуму були: вплив системи вищої освіти на суспільство; роль системи забезпечення якості в соціальній залученості університетів та їхня відповідність зростаючим суспільним інтересам. Вимоги суспільства до закладів вищої освіти дедалі стають складнішими, а зовнішня та внутрішня системи забезпечення якості сприяють широкому залученню зацікавлених сторін до освітнього процесу, проведенню якісних наукових досліджень, впровадженню інновацій в освітню діяльність та її інтернаціоналізацію. Національне агентство вперше взяло участь у такій масштабній події, це є одним із важливих кроків до інтеграції Національного агентства до європейських структур якості вищої освіти, розвитку міжнародних контактів і вивчення іноземного досвіду формування зовнішніх і внутрішніх систем забезпечення якості вищої освіти.

Національне агентство є повноправним членом Міжнародної мережі агентств із забезпечення якості у вищій освіті (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education, INQAANE) [21]. Міжнародна мережа створена для обговорення глобальних питань, які виходять за рамки національних чи регіональних кордонів, наприклад, транскордонна освіта. Основна мета та роль мережі – сприяти і розвивати передовий досвід у вищій освіті за допомогою активної міжнародної спільноти агентств із забезпечення якості. Для досягнення цієї мети мережа зосереджується на розробленні теорії та практики забезпечення якості, обміні та розумінні політики та дій її членів, а також на просуванні забезпечення якості на користь вищої освіти, закладів, студентів та суспільства [21]. Основними для роботи мережі є ключові цінності, які підтримують політику та практику забезпечення якості: визнання цінності колективної мудрості, зібраної з практики членів та їхньої здатності вирішувати виклики освітніх та соціальних структур, у яких вони працюють. Така співпраця допоможе Національному агентству рухатися вперед у напрямку забезпечення та покращення якості вищої освіти в Україні.

Отже, Національне агентство розглядає інтернаціоналізацію як один із головних

напрямів своєї діяльності. Основним довгостроковим завданням є вступ Національного агентства до Європейського агентства із забезпечення якості та включення його до Європейського реєстру агентств із забезпечення якості вищої освіти. Членство в цій організації передбачає відповідність діяльності Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area), а також зовнішній аудит організації, що проводиться раз на 5 років. Рішення про членство виносяться на підставі результатів цього аудиту. Також необхідно проводити роботу з іншими європейськими організаціями, які займаються оцінкою якості вищої освіти та акредитацією програм та інститутів.

Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти (European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA) створена у 2000 р. для заохочення європейської співпраці у сфері забезпечення якості, контролю та гарантування якості освіти у ЄПВО. Місія полягає у тому, щоб сприяти розвитку системи забезпечення якості, представляючи агентства на міжнародному рівні, підтримуючи їх на національному рівні і надаючи їм комплексне обслуговування та можливості для співпраці. ENQA сприяє підвищенню якості та розвитку культури якості у вищій освіті, є відкритою для систем вищої освіти, підходів до забезпечення якості та дотримується таких цінностей: прозорість, незалежність, співпраця, чесність [14].

У 2008 р. у Брюсселі (Бельгія) було створено Європейський реєстр агентств із забезпечення якості (European Register of Quality Assurance Agencies, EQAR), засновником якого стала група Є4. Головною умовою включення до реєстру є відповідність Європейським стандартам та рекомендаціям щодо забезпечення якості у ЄПВО та ряд інших критеріїв, визначених у доповіді групи Є4 на конференції у Лондоні 2007 р. Метою діяльності EQAR є забезпечення прозорості і доступної інформації про надійні агентства із забезпечення якості освіти, що працюють у Європі, а

також сприяння мобільності студентів та підвищення довіри до закладів вищої освіти [20].

Аналіз національних стратегій інтернаціоналізації вищої освіти засвідчив, що стратегії інтернаціоналізації вищої освіти у країнах мають національні особливості. Проте можна спостерігати загальні цілі й завдання, наприклад: підвищити репутацію закладу вищої освіти, увійти в рейтинги, розширити впізнаваність (*англ.* visibility) і конкурентоспроможність; залучити талановитих студентів і вчених; отримати короткострокові та / або довгострокові економічні вигоди; поліпшити демографічні аспекти; розширити можливості міжнародного працевлаштування випускників; підвищити соціальну активність випускників; поліпшити якість викладання, навчання і досліджень, а також підготовку студентів до життя і праці в глобалізованому світі та інтеркультурному середовищі [2].

Європейські лідери в галузі міжнародної освіти (Велика Британія, Німеччина, Франція) вважають поліпшення якості викладання і навчання, підготовку студентів для життя і праці в глобалізованому світі основними мотивами для інтернаціоналізації вищої освіти. Політика регіонального / національного рівня є ключовим зовнішнім фактором впливу на інституційні політики інтернаціоналізації. Розширення міжнародної (і особливо вихідної) мобільності студентів є одним з ключових напрямів у політиці інтернаціоналізації; разом з міжнародною мобільністю студентів пріоритет надається міжнародному співробітництву в галузі досліджень і міжнародним стратегічним партнерським відносинам в інтернаціоналізації, яку проводять європейські заклади вищої освіти. Ці країни реалізують стратегію інтернаціоналізації, яка включає мобільність студентів і персоналу; інтернаціоналізацію курикулуму і цифрового навчання; стратегічне співробітництво, партнерство та розвиток потенціалу. Міжнародне співробітництво орієнтоване на глобальний освітній ринок [1; 2].

У ENQA представлені 3 агентства забезпечення якості Великої Британії: Британська акредитаційна рада (British Accreditation

Council, London, BAC) [11], Агентство із забезпечення якості вищої освіти (Quality Assurance Agency for Higher Education, Gloucester, QAA) [11], Королівський коледж ветеринарів-хірургів (Royal College of Veterinary Surgeons, London, RCVS) [11].

Відповідно до схем Міжнародної вищої освіти (International Higher Education) та Міжнародного центру (International Centre) *Британська акредитаційна рада* акредитує інституції у Болгарії, Греції, Гонконзі, Маврикії, Монголії, Сінгапурі, Південній Африці, Швейцарії та ОАЕ. Крім того, співпрацює з Радою вищої освіти (Higher Education Council) у Бахреїні, розробляючи рамки акредитації закладів вищої освіти. Британська акредитаційна рада також провела консультації Міністерству освіти Албанії у зв'язку з переглядом акредитації вищої освіти та забезпечення якості. Британська акредитаційна рада є дійсним членом Міжнародної мережі агентств із забезпечення якості у вищій освіті.

Агентство із забезпечення якості вищої освіти займає провідну роль у розробленні міжнародних стандартів вищої освіти та якості, підтримує тісні стосунки з іншими національними агентствами із забезпечення якості. Міжнародна робота з перегляду кваліфікацій, що надаються через транснаціональну освіту, проводиться за допомогою візитів у країни, де знаходиться значна кількість здобувачів вищої освіти. Упродовж останніх років проведено оцінювання закладів вищої освіти Великої Британії, які працюють у Сінгапурі, Малайзії та Індії, Китаї. Агентство із забезпечення якості вищої освіти є членом Міжнародної мережі агентств із забезпечення якості у вищій освіті, Азійсько-Тихоокеанській мережі (Asia-Pacific Quality Network) та має зв'язки з партнерськими агентствами світу.

Королівський коледж ветеринарів-хірургів проводить міжнародні акредитації та співпрацює із зарубіжними агентствами: Європейська асоціація закладів ветеринарної освіти (European Association of Establishments of Veterinary Education, EAEVE), Австралійське ветеринарне правління (Australian Veterinary Board, AVBC), Американська асоціація ветеринарної ме-

дицини (American Veterinary Medical Association, AVMA) та Південно-Африканська ветеринарна рада (South African Veterinary Council, SAVC). Королівський коледж ветеринарів-хірургів є головою Акредитаційного комітету для підготовки ветеринарних медсестер (Accreditation Committee for Veterinary Nurse Education, ACOVENE), який акредитує програми для підготовки ветеринарних медсестер в ЄС.

У ENQA представлені 6 агентств забезпечення якості Німеччини: Інститут акредитації, сертифікації і забезпечення якості (Accreditation, Certification and Quality Assurance Institute, Bayreuth, ACQUIN) [9]; Акредитаційне агентство для освітніх програм у галузях інженерія, комп'ютерні науки, природознавчі науки та математика (Accreditation Agency for Study Programs of Engineering, Information Science, Natural Sciences and Mathematics, Düsseldorf (ASIIN e.V) [8]; Агентство із забезпечення якості через акредитацію освітніх програм (Agency for Quality Assurance through Accreditation of Study Programs, Cologne, AQAS) [10]; Агентство з оцінювання (Evaluation Agency of Baden-Württemberg, Mannheim, EVALAG) [16]; Фонд акредитації програм міжнародного бізнесу управління (Foundation for International Business Administration Accreditation, Bonn, FIBAA) [18]; Центральне агентство з оцінювання і акредитації (Central Agency for Evaluation and Accreditation, Hannover, ZEvA) [11].

Діяльність *Інституту акредитації, сертифікації і забезпечення якості* [9] включає: акредитацію і забезпечення якості у викладанні та навчанні у вищій освіті; оцінку причин упровадження нової програми, її мети, актуальності, змісту; процедури та стандарти експертизи; заходи щодо забезпечення якості.

Акредитаційне агентство освітніх програм у галузях інженерія, комп'ютерні науки, природознавчі науки та математика [8] працює на міжнародному рівні на приватно-правовій основі, але розташоване в Німеччині та уповноважене відповідно до національного законодавства в Німеччині та Казахстані. Акредитаційне агентство вповноважене присуджувати європей-

ські знаки якості в галузі техніки (EUR-ACE®), інформатики (Euro-Inf®) та хімії (Eurobachelor® / Euomaster®). У галузі програмної акредитації Акредитаційне агентство спеціалізується на перегляді освітніх програм у галузях «Інженерія», «Математика», «Інформатика», «Природничі науки», на інституційному рівні проводить оцінювання систем управління якістю у закладах вищої освіти. Акредитаційне агентство активно працює у Західній, Центральній та Східній Європі, на Балканах, Кавказі та Середній Азії, в арабському регіоні, Африці, Латинській Америці, а також у Південно-Східній Азії.

Агентство із забезпечення якості через акредитацію освітніх програм [10] – одне з одинадцяти агентств з акредитації у Німеччині. Агентство вперше отримало акредитацію від Німецької акредитаційної ради (German Accreditation Council, Akkreditierungsrat) 14 лютого 2002 р. тривалістю на п'ять років. З того часу акредитація була поновлена двічі і діяла до лютого 2017 р.

Із 2010 р. *Агентство з оцінювання* [16] зареєстровано у Європейському реєстрі з оцінювання якості та пропонує послуги на міжнародному рівні. Спеціальні міжнародні послуги – це акредитація програм відповідно до національних критеріїв та інституційна акредитація. Після успішної акредитації Агентство з оцінювання присуджує свій інституційний знак якості. Агентство з оцінювання здійснює проекти в Австрії, Лівані та Литві, є активним членом Європейської асоціації із забезпечення якості та Міжнародної мережі агентств із забезпечення якості у вищій освіті, співпрацює з європейськими агентствами із забезпечення якості.

Фонд акредитації програм міжнародного бізнес управління [18] проводить акредитації у Німеччині, Швейцарії, Австрії, Казахстані, Нідерландах. Фонд акредитації є активним членом Європейської асоціації із забезпечення якості, зареєстрований у Європейському реєстрі із забезпечення якості та є членом Міжнародної мережі агентств із забезпечення якості у вищій освіті, співпрацює з європейськими агентствами із забезпечення якості. Крім того, Фонд акредитації співпрацює з агентства-

ми різних країн: Центральньо-Східна європейська мережа агентств із забезпечення якості вищої освіти (Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education, CEENQA e.V), Міжнародний центр досконалості з підготовки в галузі туризму та готельного бізнесу (International Centre of Excellence in Tourism and Hospitality Education, THE-ICE, Австралія); Європейська асоціація з управління у галузі медицини (European Health Management Association, EHMA); Європейський зв'язок якості (European Quality Link, EQUAL); Європейська асоціація університетів (European University Association, EUA); Консалтингова компанія (CHE Consult GmbH, Німеччина), Незалежне агентство із забезпечення якості (Independent Kazakhstan Quality Assurance Agency for Education, IQAA, Казахстан); Незалежне агентство акредитації (Independent Agency for Accreditation Rating, IAAR, Казахстан); Рада з планування, оцінювання, акредитації і координації у вищій освіті (Higher Education Planning, Evaluation, Accreditation and Coordination Council, YÖDAK, Кіпр); Польський комітет акредитації (Polish Accreditation Committee, PKA, Польща); Агентство із забезпечення якості вищої освіти і розвитку кар'єри (Agency for Higher Education Quality Assurance and Career Development, AKKORK, РФ); Національне агентство розвитку кваліфікацій (National Agency for Qualifications Development, NARK, РФ); Національне агентство з акредитації у галузі освіти (National Accreditation Agency in education sphere, NAA, РФ).

До складу правління *Центрального агентства з оцінювання і акредитації* [11], першого німецького агентства акредитованого Радою акредитації (Accreditation Council) у Бонні, входять представники німецьких та закордонних закладів вищої освіти.

Загалом, німецька система забезпечення якості вищої освіти є складною через те, що існує декілька практик забезпечення якості – старі та нові.

У ENQA представлені 2 агентства забезпечення якості Франції: Комісія з під-

готовки інженерів (Commission des Titres d'Ingénieur, CTI) [12] та Вища рада оцінювання досліджень і вищої освіти (High Council for the Evaluation of Research and Higher Education, HCERES) [17].

Французьке законодавство уповноважило *Комісію з підготовки інженерів* [12] на акредитацію програм за кордоном. Ці програми отримують визнання уряду Франції. Комісія з підготовки інженерів працює у кількох країнах: Бельгія, Болгарія, Буркіна-Фасо, Китай, Швейцарія та В'єтнам.

Крім міжнародної діяльності з акредитації, Комісія з підготовки інженерів є членом Європейської асоціації із забезпечення якості, Європейського консорціуму з акредитації (European Consortium for Accreditation, ECA) та Мережі агентств із забезпечення якості Франкофонії (Francophone network of quality assurance agencies, FrAQ-Sup), Європейської мережі з акредитації інженерної освіти (European Network for Accreditation of Engineering Education, ENAEE) та одним із 14 агентств, що мають право надавати Європейський знак якості в галузі інженерії (European quality label for engineering studies, EURACE).

Вища рада оцінювання досліджень і вищої освіти [17] включає: оцінювання агентств або закордонних установ у Європі та на міжнародному рівні (Саудівська Аравія, Вірменія, В'єтнам), надання експертизи іноземним агентствам у створенні чи розвитку (Ліван, Марокко); активну участь у міжнародних та європейських мережах та розвиток мережі співпраці з іноземними агентствами (NIADE-UE в Японії, CNA у Колумбії, CONEAU в Аргентині, CEES у Квебеку, VISTEC у В'єтнамі); оцінку діяльності французьких закладів вищої освіти та науково-дослідницьких організацій за кордоном (включаючи транскордонну освіту та спільні ступені).

Детальний аналіз діяльності агентств із забезпечення якості країн – лідерів міжнародної освіти дозволяє зробити висновок про інтернаціоналізацію системи забезпечення якості вищої освіти: національні агентства (загального та галузевого профілів) проводять акредитацію освітніх програм у закор-

донних закладах вищої освіти; міжнародні експерти входять до складу агентств. Членство у Міжнародній мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти та регіональних мережах сприяє розвитку культури якості у вищій освіті в міжнародному вимірі, обміну досвідом та кращих практик.

Висновки. Аналіз нормативно-правової основи забезпечення якості вищої освіти національного рівня дає змогу зробити такі висновки. Рущійною силою забезпечення якості вищої освіти на національному рівні є Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Участь Національного агентства в міжнародних проєктах та членство в Міжнародній мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти свідчить про інтернаціоналізацію системи забезпечення якості України. Залучення міжнародних компаній (роботодавців) до акредитації освітніх програм сприяє підвищенню якості освіти, отриманої в українських закладах вищої освіти, та конкурентоспроможності українських фахівців на міжнародному ринку праці. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти співпрацює з європейськими агентствами із забезпечення якості, розробило Положення про акредитацію освітніх програм і критеріїв їхнього оцінювання відповідно до Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG–2015), бере участь у європейських форумах щодо забезпечення якості.

Європейські лідери в галузі міжнародної освіти (Велика Британія, Німеччина, Франція) мають національні агентства із забезпечення якості, які проводять міжнародні акредитації та мають міжнародних експертів у своєму складі. Членство в Міжнародній мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти та регіональних мережах сприяє розвитку культури якості у вищій освіті в міжнародному вимірі, обміну досвідом та кращих практик.

Отже, основним довгостроковим завданням є вступ Національного агентства до Європейського агентства із забезпечення якості та включення його до Європейського реєстру агентств із забезпечення якості вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали (частина II) (препринт) / О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2019. 150 с. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>.

2. **Дебич М. А.** Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. Ніжин: ПП Лисенко. 2019. 408 с.

3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.14 р. № 1556-VII // Голос України. 2014. № 148 від 06.08.

4. Європейський форум забезпечення якості EQAF – 2019. URL: <https://naqa.gov.ua/2019/11/>

5. Національне агентство із забезпечення якості: проекти. URL: <https://naqa.gov.ua/category/>

6. Паризьке комюніке. Париж 25 травня 2018 р. 9 с. URL: http://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/PARIS_COMMUNIQU_En_UA_2018_web.pdf.

7. Стратегія Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до 2022 року. URL: <https://naqa.gov.ua/>.

REFERENCES

1. Analiz providnoho vitchyznianoho ta zarubizhnoho dosvidu shchodo otsiniuvannya yakosti vyshchoi v umovakh yevrointehratsii: analitychni materialy (Chastyna 2) (prepynt) [Analysis of the leading domestic and foreign experience concerning the higher education assessment under the conditions of European integration: analytic materials (Part II) (preprint)] / O. Vorobiova, M. Debych, V. Luhovyi, O. Orzhel, O. Sliusarenko, Zh. Talanova, K. Tryma; V. Luhovyi, Zh. Talanova (editors). Kyiv: Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy [Institute of Higher Education of NAES of Ukraine, 2019]. 150 p. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>. (in Ukrainian).

2. **Debych M. A.** Teoretychnizasadyinternatsionalizatsii vyshchoi osvity: mizhnarodnyi dosvid [Theoretical basis for higher education internationalization: international experience] : monograph. Nizhyn: PP Lysenko. 2019. 408 p. (in Ukrainian).

3. Zakon Ukrainy pro vyshchu osvitu [The law of Ukraine "On Higher Education"] dated July 1, 2014 No. 1556-VII. Hazeta "Holos Ukrainy" [The newspaper "Voice of Ukraine"] 06.08.14 r. Number 148. (in Ukrainian).

4. Yevropeiskiy forum zabezpechennia yakosti [The European Quality Assurance Forum (EQAF)]. 2019. URL: <https://naqa.gov.ua/2019/11/>. (in Ukrainian).

5. Natsionalne ahentstvo iz zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: Proiekty [National Agency for Quality Assurance of Higher Education: Projects]. <https://naqa.gov.ua/category/>. (in Ukrainian).

6. Paryzke komiunike [Paris communique]. Paris 25 May 2018 p. 9. URL: http://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/PARIS_COMMUNIQU_En_UA_2018_web.pdf. (in Ukrainian).

7. Stratehiia Natsionalnoho ahentstva iz zabezpechennia yakosti do 2022 roku [The strategy of the National Agency for Quality Assurance of Higher Education until 2022]. URL: <https://naqa.gov.ua/>. (in Ukrainian).

8. Accreditation Agency for Study Programmes of Engineering, Information Science, Natural Sciences and Mathematics, Düsseldorf (ASIIN e.V). URL: <https://www.asiin.de/en/quality-management/accreditation-degree-programmes.html>.

9. Accreditation, Certification and Quality Assurance Institute, Bayreuth (ACQUIN). URL: <https://www.eqar.eu/register/agencies/agency/?id=5>.

10. Agency for Quality Assurance through Accreditation of Study Programmes, Cologne (AQAS). URL: <https://www.aqas.eu/>.

11. British Accreditation Council. URL: <https://www.the-bac.org/>

12. Commission des Titres d'Ingénieur (CTI). URL: <https://www.cti-commission.fr/>

13. Communiqué of the Conference of Ministers responsible for Higher Education in Berlin on 19 September 2003. "Realising the European Higher Education Area". URL: www.bologna-berlin2003.de/pdf/Communique1.pdf

14. ENQA Mission Statement. URL: <https://enqa.eu/index.php/about-enqa/enqa-mission-statement/>

15. European Quality Assurance Agency for Higher Education. Members. URL: <https://enqa.eu/index.php/enqa-agencies/members/full-members/>

16. Evaluation Agency of Baden-Württemberg, Mannheim (EVALAG). URL: <https://www.evalag.de/>

17. High Council for the Evaluation of Research and Higher Education, Paris (HCERES). URL: <https://enqa.eu/index.php/enqa-agencies/members/full-members/>

18. Foundation for International Business Administration Accreditation, Bonn (FIBAA). URL: <https://www.fibaa.org/en/welcome-page.html>

19. Quality Assurance Agency for Higher Education. Members. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Quality_Assurance_Agency_for_Higher_Education

20. Report to the London conference of ministers on a European Register of Quality Assurance Agencies. URL: www.enqa.eu/pubs.lasso

21. The International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education. Mission and Values. URL: <https://www.inqaah.org/presentation>